

การพัฒนาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*
DEVELOPING THE STUDENT COUNCIL'S ACTIVITIES ADMINISTRATION GUIDELINES
FOR SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SAKON NAKHON
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 3

บุษรา บุญรักษ์¹, มานิตย์ อาษานอก²

Bussara Boonrak¹, Manit Asanok²

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2}

Faculty of Education, Mahasarakham University, Thailand.^{1,2}

Email : Bussakrs54@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และ 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 190 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สามารถเรียงลำดับ ความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้ 1) กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ 2) กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม 3) กิจกรรมการสร้างเครือข่าย 4) กิจกรรมเสนอแนะ และ 5) กิจกรรม

พัฒนาทักษะผู้นำ 2. แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน 39 แนวทาง คือ 1)กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ 6 แนวทาง 2)กิจกรรมการสร้างเครือข่าย 5 แนวทาง 3)กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม 11 แนวทาง 4)กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ 9 แนวทาง และ 5)กิจกรรมเสนอแนะ 8 แนวทาง โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : 1. การพัฒนาแนวทาง 2. การบริหารกิจกรรม 3. สถานักเรียน

ABSTRACT

The objectives of this research article were 1) to study the current state, the desirable state, and priority needs index of the student council's activities administration of schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3, and 2) to develop the student council's activities administration for schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3. This research sample group consisted of 190 administrators and the teachers responsible for the student council's activities. The research instruments were a questionnaire, semi-structured interview form, and the guideline suitability and possibility assessment form. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation and priority needs index.

The research results were found that; 1. The current state and the desirable state of the student council's activities administration of schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 were found that; the current state overall and all aspects were at moderate levels and the desirable state overall and all aspects were at high levels, and the priority needs index of the student council's activities administration of schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 sorting PNI were as follow; 1)volunteering/public awareness activities, 2) meeting skills development activities, 3)networking activities, 4) suggestion activities, and 5) leadership development activities. 2. Guidelines of student council's activities administration guidelines for schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 consisted of 5 elements, 39 guidelines were as follow; 1) Leadership development activities 6 guidelines, 2)Networking activities 5 guidelines,

3) Meeting skills development activities 11 guidelines, 4) Volunteering/public awareness activities 9 guidelines, and 5) Suggestion activities 8 guidelines. The result of guidelines assessment by 5 luminaries were found that; the suitability and possibility assessed both overall were at high levels.

Keywords : 1. Guideline Development 2. Activities Administration 3. Student Council

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 - 2564 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้น เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี 2580 ที่เป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปี รวมทั้งได้บูรณาการนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัยให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2561)

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญต่อผู้เรียน ซึ่งถือเป็นทรัพยากรบุคคลและพลังสำคัญของชาติในการสืบทอดความเป็นชาติ ศาสนา ภูมิปัญญา และวัฒนธรรม การพัฒนาทรัพยากรบุคคลจึงเป็นภารกิจที่สำคัญที่จะต้องมีการร่วมมือกันในการขับเคลื่อนหลายส่วน โดยเป้าหมายนอกจากการพัฒนาความรู้ และทักษะของผู้เรียนแล้ว การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ก็เป็นโจทย์สำคัญอย่างหนึ่งที่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องให้ความสำคัญและบริหารจัดการให้สัมฤทธิ์ผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) การดำเนินงานสถานักเรียนเปรียบเสมือนเวทีสำหรับฝึกให้นักเรียนเป็นนักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง คือ รู้จักการเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของครูได้เป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจ วิถีประชาธิปไตย มุ่งเน้นให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรปัจจุบันที่มุ่งเน้นความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงต้องขับเคลื่อนกิจกรรมสถานักเรียน สู่สถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม คุณภาพ

ของผู้เรียนถือเป็นหัวใจของการพัฒนาศึกษาที่เน้นการสร้างคนให้มีความสามารถ มีคุณธรรม มีความสุข เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

การจัดกิจกรรมสภานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีการดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกโรงเรียนในสังกัด มีการจัดตั้งสภานักเรียนในสถานศึกษา 1 สภาเป็นประจำทุกปีการศึกษา ทุกโรงเรียนมีการจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับ/ธรรมนูญ ว่าด้วยสภานักเรียน และคู่มือแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสภานักเรียน มีการบูรณาการกิจกรรมสภานักเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการดำเนินงานร่วมกับสภานักเรียนอย่างเป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากการดำเนินงานสภานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดยังมีปัญหาในด้านการจัดบริหารกิจกรรมสภานักเรียน ที่ขาดความชัดเจนและเป็นเอกภาพ ทุกโรงเรียนในสังกัดมีการจัดกิจกรรมแบบต่างคนต่างจัด ไม่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ไม่มีการกำหนดวิธีการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพในการบริหารกิจกรรมสภานักเรียน โรงเรียนขาดการให้ความสำคัญด้านคุณภาพของการจัดกิจกรรมสภานักเรียน และที่ผ่านมายังจัดกิจกรรมได้ไม่บรรลุตามเป้าหมายเท่าที่ควร ขาดการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ จึงทำให้การทำงานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เท่าที่ควร ตลอดจนครูบางส่วน ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานสภานักเรียน ทำให้ไม่เข้าใจรูปแบบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างเหมาะสม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2561)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่พัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสภานักเรียน เพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกิจกรรมสภานักเรียนสำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสภานักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
- 2.2 เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสภานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3. ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

- 3.1 ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสภานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3.2 ได้แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3.3 ได้ข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยมีรายละเอียด ดังนี้ วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และหลักการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัด จากนั้นทำการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการจำเป็น และนำผลสู่การวิจัยระยะที่ 2 ต่อไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 95 โรงเรียน จำนวนรวม 190 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.60-1.00 ทุกข้อ โดยแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนก(r_{xy}) ระหว่าง 0.312-0.742และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (∞) เท่ากับ 0.870 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนก(r_{xy}) ระหว่าง 0.368-0.797และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (∞) เท่ากับ 0.827 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อเป็นหนังสือนำส่งหนังสือและแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม การส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษา โดยสองช่องทาง คือ ผู้วิจัยเดินทางไปส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และจัดส่งและรับคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1)ผู้วิจัยทำการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โดยศึกษาโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 3 แห่ง ด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบงานสถานักเรียน รวมจำนวน 6 คน แล้วนำผลการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแนวทาง 2)ยกร่าง แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และตรวจสอบยืนยันแนวทางด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน (ผู้ทรงคุณวุฒิชุดที่ 1)และปรับปรุงร่างแนวทาง 3)ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน (ผู้ทรงคุณวุฒิชุดที่ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ชนิด ดังนี้ 1)การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีจากโรงเรียนต้นแบบ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ 2)การตรวจสอบและยืนยันร่างแนวทางด้วยการสนทนากลุ่ม ใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 3)การประเมินแนวทางใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การเก็บรวบรวมข้อมูล 1)การสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูของโรงเรียนต้นแบบ ผู้วิจัยทำการนัดหมายผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบทั้ง 3 แห่ง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง 2)การตรวจสอบและยืนยันร่างแนวทางด้วยการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยทำการ นัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิชุดที่ 1 เพื่อประชุมร่วมกัน และตรวจสอบยืนยันร่างแนวทาง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง 3)การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ผู้วิจัยทำการนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิชุดที่ 2 เพื่อประเมินแนวทางและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การจัดการกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล 1)ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบผลการสัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ครบถ้วน ของประเด็นสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ และจัดเตรียมให้พร้อมสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา 2)ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ สรุป ปรับปรุงร่างแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 3)ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ผู้วิจัยทำการตรวจสอบผลการตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง จัดเรียงแบบประเมิน และทำการตรวจให้คะแนน และบันทึกคะแนนผลการประเมินลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ที่	การบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับ สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	การปฏิบัติ						ความต้องการ จำเป็น	
		สภาพปัจจุบัน	ระดับ	สภาพที่พึงประสงค์	ระดับ	ความต้องการ จำเป็น	ลำดับ		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI	ลำดับ
				การ ปฏิบัติ			การ ปฏิบัติ	modified	
1.	กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ	3.47	0.53	ปานกลาง	4.35	0.79	มาก	0.25	5
2.	กิจกรรมการสร้างเครือข่าย	3.41	0.50	ปานกลาง	4.37	0.72	มาก	0.28	3
3.	กิจกรรมพัฒนาทักษะ การประชุม	3.27	0.56	ปานกลาง	4.23	0.87	มาก	0.29	2
4.	กิจกรรมการสร้างจิต อาสา/สำนักสาธารณะ	3.22	0.60	ปานกลาง	4.46	0.91	มาก	0.38	1
5.	กิจกรรมเสนอแนะ	3.30	0.84	ปานกลาง	4.21	0.95	มาก	0.27	4
	รวม	3.33	0.63	ปานกลาง	4.32	0.86	มาก	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ กิจกรรมการสร้างเครือข่าย กิจกรรมเสนอแนะ กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม และกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ กิจกรรมการสร้างเครือข่าย กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม และกิจกรรมเสนอแนะ ลำดับความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 เรียงลำดับความ ต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ ดังนี้ ลำดับที่ 1 กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ ลำดับที่ 2 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ลำดับที่ 3 กิจกรรมการสร้างเครือข่าย ลำดับที่ 4 กิจกรรมเสนอแนะ และลำดับที่ 5 กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ตามลำดับ

5.2 แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ประกอบด้วย 5 กิจกรรม 39 แนวทาง สรุปได้ดังนี้

5.2.1 กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ จำนวน 6 แนวทาง สรุปได้ว่า จัดอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาทักษะผู้นำให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนานักเรียนได้ วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำโดยจัดเตรียมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณอย่างเพียงพอและเหมาะสม จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาทั้งการทำความเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ หรือกิจกรรมอื่นๆ อย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์ ดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำตามแผนที่วางไว้ และมีการพัฒนาทักษะผู้นำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติ กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ โดยการสังเกตการปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ประเมินผล สรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ด้านผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา

5.2.2 กิจกรรมการสร้างเครือข่าย จำนวน 5 แนวทาง สรุปได้ว่า สร้างข้อตกลงเบื้องต้น โดยศึกษาวัตถุประสงค์ของงาน เพื่อกำหนดเป้าหมาย และบทบาทหน้าที่ จัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างชัดเจน วิเคราะห์รายละเอียดการจัดกิจกรรม ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ การวัดและประเมินผล และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่าย นำเสนอเครือข่ายเพื่อพิจารณาและร่วมให้ความเห็นชอบก่อนนำไปปฏิบัติมอบหมายหน้าที่ให้แก่ คณะกรรมการสถานักเรียนและผู้เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน และมีการสังเกตการปฏิบัติเพื่อตรวจสอบผล ในระหว่างการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหาร ครู มีการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สรุป และสะท้อนผลเพื่อพัฒนา

5.2.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม จำนวน 11 แนวทาง สรุปได้ว่า จัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติด้านการพัฒนาทักษะการประชุมสถานักเรียน อบรมให้ความรู้ กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม วิเคราะห์รายละเอียดการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ด้านผู้เข้าร่วมประชุมหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง งบประมาณ วิธีการประชุม และทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการประชุม และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมโดยละเอียด ดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมีออาชีพ มีวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมสำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน

จัดเตรียมสถานที่จัดเตรียมเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศต่างๆ ให้พร้อม บันทึกการประชุม และการสรุปมติที่ประชุม และจัดทำรายงานการประชุมที่มีรูปแบบถูกต้อง สรุป และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

5.2.4 กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ จำนวน 9 แนวทาง สรุปได้ว่า มีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่ครูเพื่อให้จัดกิจกรรมสถานักเรียนได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตอาสา/สำนักสาธารณะแก่นักเรียนอย่างถูกต้อง กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ วิเคราะห์รายละเอียดการจัดกิจกรรม ด้านผู้รับผิดชอบงบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากรที่ใช้ และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะโดยละเอียดกำหนดขอบเขตของงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการจัดกิจกรรม โดยการสังเกตการปฏิบัติหรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ติดตาม ตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ โดยวิธีการที่เหมาะสม และรายงานผลการติดตามการจัดกิจกรรม ประเมินและสรุปผลการจัดกิจกรรม ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา

5.2.5 กิจกรรมเสนอแนะ จำนวน 8 แนวทาง สรุปได้ว่า อบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถนำพานักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและเกิดการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ กำหนดเป้าหมาย และขอบเขตของการปฏิบัติงาน และวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายกำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะอย่างชัดเจน จัดเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ สำหรับกิจกรรมเสนอแนะอย่างครบถ้วนเพียงพอ และเหมาะสม ปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนที่กำหนดไว้ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการจัดกิจกรรมเสนอแนะ โดยการสังเกตการปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสมติดตาม ตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมกิจกรรมเสนอแนะ โดยวิธีการที่เหมาะสม และรายงานผลการจัดกิจกรรมประเมินและสรุปผลการจัดกิจกรรมเสนอแนะ และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก($\bar{X}=4.36$, $S.D.=0.67$ และ $\bar{X}=4.50$, $S.D.=0.62$) ตามลำดับ

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผลการศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า มีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ว่า สาเหตุที่สภาพปัจจุบัน

ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 มีผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากงานด้านสถานักเรียนในปัจจุบัน ของสถานศึกษาในสังกัด มีการจัดตั้งสถานักเรียนในสถานศึกษา 1 สภาเป็นประจำทุกปีการศึกษา แต่ จากการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดยังมีปัญหาในด้านการจัดบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ที่ขาดความชัดเจนและเป็นเอกภาพ ทุกโรงเรียนในสังกัดมีการจัดกิจกรรมแบบต่างคนต่างจัด ไม่มีความเชื่อมโยงกัน ไม่มีการกำหนดวิธีการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพในการบริหาร กิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนขาดการให้ความสำคัญด้านคุณภาพของการจัดกิจกรรมสถานักเรียน และที่ผ่านมายังจัดกิจกรรมได้ไม่บรรลุตามเป้าหมายเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2561) จากสภาพของปัญหาดังกล่าว จึงอาจส่งผลทำให้สภาพที่พึง ประสงค์มีแนวโน้มมีระดับคะแนนสูง เนื่องจากเป็นภาพสะท้อนถึงความต้องการได้รับการพัฒนาด้าน การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน จึงเป็นเหตุผลให้สภาพที่ประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาคำนวณค่าดัชนีความต้องการจำเป็น จึงทำให้ ได้ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีค่าความต้องการ จำเป็น เท่ากับ 0.27 สอดคล้องกับการศึกษาของ ชนธิป สำเร็จ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริม การบริหารงานสถานักเรียนที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพ ที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีที่แสดงความต้องการจำเป็นเฉลี่ย 0.30

6.2 แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ประกอบด้วย 5 กิจกรรม 23 ตัวชี้วัด 39 แนวทาง

6.2.1 กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนึกสาธารณะ ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ครูและ บุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนึกสาธารณะ เพื่อให้สามารถจัด กิจกรรมให้แก่ักเรียนได้ถูกต้อง และพัฒนานักเรียนได้ตามวัตถุประสงค์ การจัดทำแผนการจัด กิจกรรม ควรมีการกำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมก่อน และจัดทำแผน การจัดกิจกรรมการ สร้างจิตอาสา/สำนึกสาธารณะ ที่มีรายละเอียดครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ และการประเมินผลโดยละเอียด การดำเนินกิจกรรมสร้าง จิตอาสา/สำนึกสาธารณะโดยปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ และมีการติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติ ในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม ติดตาม ตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนึก สาธารณะ โดยวิธีการที่เหมาะสม และรายงานผลการติดตามการจัดกิจกรรม และประเมินและสรุปผล การจัดกิจกรรม ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุง พัฒนา จากบทสรุปของแนวทางจะเห็นว่า ผู้วิจัยได้นำเสนอแนะทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ควรเริ่มต้นจากการพัฒนาพื้นฐานความรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมสถานักเรียนที่ถูกต้องก่อน เมื่อครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว จะสามารถจัดกิจกรรมให้แก่ักเรียนได้อย่างถูกต้อง และสามารถพัฒนา

นักเรียนได้ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังที่การศึกษาของ Jared & Thinguri (2017) ได้ศึกษาประสิทธิผลของผู้นำสถานักเรียนในการจัดการวินัยของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศเคนยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนควรได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วม และได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมแก่สถานักเรียน ซึ่งผลการวิจัยแสดงถึงการมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์

6.2.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ควรจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติด้านการพัฒนาทักษะการประชุมสถานักเรียน อบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ให้ความรู้ความเข้าใจทักษะการประชุม เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง กำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ที่มีรายละเอียดครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ และการประเมินผล แนวทางสรุปได้ว่ากำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมีอาชีพ มีวัตถุประสงค์ พร้อมสำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียนจัดเตรียมสถานที่สำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียนเหมาะสม จัดเตรียมเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศต่างๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน บันทึกการประชุม และการสรุปมติที่ประชุม และจัดทำรายงานการประชุมที่มีรูปแบบถูกต้อง ตรวจสอบความถูกต้องของการจัดทำเอกสารการประชุม และรายงานการประชุมประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมสถานักเรียน สรุป และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น แนวทางที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนั้น นอกจากมุ่งเน้นที่การให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้ว ยังให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยต้องทราบเป้าหมายของกิจกรรมก่อน จึงกำหนดแผนการจัดการให้บรรลุตามเป้าหมายนั้น และแผนที่ดีจะต้องมีรายละเอียดครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ และการประเมินผล เพื่อให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติ การวางแผนนี้เปรียบเสมือนต้นทางนำสู่ความสำเร็จต่อไปได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ณะภา ลีพรม (2558) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา

6.2.3 กิจกรรมการสร้างเครือข่าย สร้างข้อตกลงเบื้องต้น โดยศึกษาวัตถุประสงค์ของงานเพื่อกำหนดเป้าหมาย และบทบาทหน้าที่ โดยผู้บริหารและครูเป็นผู้ติดต่อประสานงาน กำกับดูแลจัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย อย่างชัดเจน โดยมีกิจกรรมการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่ายด้วย วิเคราะห์รายละเอียดการจัดกิจกรรม ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ การวัดและประเมินผล และจัดทำแผนการจัดการสร้างเครือข่าย นำเสนอเครือข่ายเพื่อพิจารณาและร่วมให้ความเห็นชอบก่อนนำไปปฏิบัติ มอบหมายหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการสถานักเรียนและผู้เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ตามแผนที่ได้ทำร่วมกันระหว่างสถานศึกษา

และเครือข่าย มีการชักชวนทำความเข้าใจ ก่อนการปฏิบัติหน้าที่ และมีการสังเกตการปฏิบัติเพื่อตรวจสอบผลในระหว่างการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหาร ครู มีการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สรรูป และสะท้อนผลเพื่อพัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมให้ดีขึ้น และพัฒนาสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนและเครือข่ายให้เข้มแข็งขึ้น ในการบริหารกิจกรรมสภานักเรียน การสร้างเครือข่ายที่ปรากฏผ่านมา มีความชัดเจนเกี่ยวกับ เครือข่ายของชุมชน และหน่วยงานราชการในพื้นที่ ที่มีการขอความร่วมมือเป็นครั้งคราวไป โดยบางกิจกรรมอาจมีการขอความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอทุกๆ ปี ในการบริหารกิจกรรมการสร้างเครือข่าย ผู้บริหาร และครู ควรให้การกำกับดูแลโดยละเอียด เพราะเป็นงานที่ต้องปฏิบัติร่วมกับผู้อื่น และต้องให้คณะกรรมการสภานักเรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยต้องมีการประสานงานและสร้างข้อตกลงร่วมกันเบื้องต้น เพื่อให้สามารถนำวางแผนการปฏิบัติ และปฏิบัติงานได้สำเร็จได้ กิจกรรมการสร้างเครือข่าย ถือเป็นกิจกรรมสำคัญและเป็นโอกาสที่นักเรียนจะได้เรียนรู้การสร้างประโยชน์เพื่อชุมชน การทำงานเป็นทีม การมีจิตอาสา ความสามัคคี และคุณธรรมด้านอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันในนามของคณะกรรมการสภานักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ พิเศษฐ์ ใจปวน (2561) ได้ศึกษากลยุทธ์การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยสู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบสภานักเรียนของโรงเรียนวชิรป่าซาง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ร่างกลยุทธ์ การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยสู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบ สภานักเรียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานส่งเสริมสภานักเรียนและประชาธิปไตยใน โรงเรียน กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของ สภานักเรียนกับชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสภานักเรียน และประชาธิปไตยในโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มมาตรการ พัฒนาผลงานสภานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียนให้เป็นที่ประจักษ์

6.2.4 กิจกรรมเสนอแนะ อบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ในการจัดกิจกรรมเสนอแนะได้หลากหลายกิจกรรม เพื่อให้สามารถนำพานักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและเกิดการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ กำหนดเป้าหมาย และขอบเขตของการปฏิบัติงาน และวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย กำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะอย่างชัดเจน จัดเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ สำหรับกิจกรรมเสนอแนะอย่างครบถ้วนเพียงพอ และเหมาะสม ปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนที่กำหนดไว้ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะ โดยการสังเกตการปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ติดตาม ตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมกิจกรรมเสนอแนะ โดยวิธีการที่เหมาะสม และรายงานผลการจัดกิจกรรม ประเมินและสรุปผลการจัดกิจกรรมเสนอแนะ ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

6.2.5 กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ จัดอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาทักษะผู้นำให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนานักเรียนได้ วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ

ผู้นำโดยจัดเตรียมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณอย่างเพียงพอและเหมาะสมจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาทั้งการทำ ความเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ หรือกิจกรรมอื่นๆ อย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์ ดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำตามแผนที่วางไว้ และมีการพัฒนาทักษะผู้นำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ โดยการสังเกต การปฏิบัติ หรือวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ประเมินผล สรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ด้านผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สามารถสรุปองค์ความรู้ได้ดังในภาพที่ 1

แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

กิจกรรม	วงจรคุณภาพ	แนวปฏิบัติโดยรวม
1. กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ	1. การวางแผน (Plan: P)	1. อบรมให้ความรู้แก่ครูบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมสถานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. กิจกรรมการสร้างเครือข่าย	2. การปฏิบัติตามแผน (Do: D)	2. วางแผนการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม โดยครอบคลุมการบริหารจัดการด้านบุคลากร สถานที่ งบประมาณ และวิธีการปฏิบัติ
3. กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม	3. การตรวจสอบ (Check: C)	3. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสถานักเรียนเพื่อเป็นหลักในการปฏิบัติอย่างเป็นมาตรฐาน
4. กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ	4. การปรับปรุงแก้ไข (Action: A)	4. ปลุกฝังให้นักเรียนมีความเสียสละ อดทน และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
5. กิจกรรมเสนอแนะ		5. ประเมินผล และสรุปผลการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมในด้านผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โดยการส่งเสริมและผลักดันให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และมอบความไว้วางใจแก่นักเรียนตามความเหมาะสม

8.1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในกิจกรรมของสถานักเรียน และมุ่งเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำประโยชน์เพื่อมีส่วนร่วมในนามของคณะกรรมการสถานักเรียน และในนามของนักเรียนทุกคนของโรงเรียน

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับความรู้และการแสดงออกด้านประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง จากสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบัน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมสถานักเรียน และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ให้เข้าใจถึงความแตกต่างของสภาพสังคมที่ต่างกันในยุคผู้ใหญ่ และยุคปัจจุบันที่เด็กเติบโตพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัล

8.2.2 ควรสอดแทรกกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ถูกต้อง ไม่เน้นวัตถุนิยม หรือทุนนิยมแก่นักเรียน ผ่านทางกิจกรรมสถานักเรียน เพราะคณะกรรมการสถานักเรียนอยู่ในช่วงวัยเดียวกันกับนักเรียนทุกคน จะสามารถควบคุม ประสานสัมพันธ์ และเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียน ผู้บริหาร ครู และนักเรียนได้เป็นอย่างดี

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อสร้างเสริมการเป็นคนดี มีประชาธิปไตย และการแสดงออกทางประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้นักเรียน

8.3.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยภายใต้หลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อนำเสนอเป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักเรียน

9. เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ.(2561). **แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ**

ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : เจ. เอส. การพิมพ์.

ชนาธิป สำเร็จ. (2560). **แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานสถานักเรียนที่มีประสิทธิภาพของ**

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4.

กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

ณะภา ลีพรม. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3: กรณีกิจกรรมชุมชน กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี-ยุวภาษาและกิจกรรมสถานักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัตกรรมการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

พิเชษฐ์ ใจปวน. (2561). กลยุทธ์การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยสู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียนของโรงเรียนวชิรป่าซาง จังหวัดลำพูน. วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 29(2). 142-157.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (2561). แผนพัฒนาปีงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561. สกลนคร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แนวทางดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา.

Jared, O. O. and Thinguri, R. W. (2017). A Critical Analysis of Effectiveness of Student Council Leadership on Learners Discipline Management in Secondary Schools in Kenya. *International Journal of Applied Research*. 3(1). PART B.

10. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิตย์ อาษานอก อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และกำลังใจที่ดีจากครอบครัวซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณค่าของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อบูชาพระคุณบิดา มารดา และคณาจารย์ทุกๆ ท่าน